

เรื่องที่ ๕

การพัฒนาระบบการบริหารจัดการโซ่อุปทานการท่องเที่ยวของเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้

นักวิจัย

ผศ.ดร.ศิริพร เลิศยิ่งยศ
อ.ศิริสรณ์เจริญ กมลลัมสกุล
ดร.กนก บุญคักดิ์

หลักการและเหตุผล

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในปัจจุบันมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจทั่วโลกซึ่งหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างให้ความสำคัญกับการสนับสนุน ส่งเสริมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวเพื่อช่วงชิงส่วนแบ่งทางการตลาดท่องเที่ยว เพื่อจูงใจนักท่องเที่ยวทั่วโลกเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยของตนเพิ่มขึ้น ดังนั้น การกิจด้านการท่องเที่ยวจึงได้ถูกบรรจุเข้าไปในแผนพัฒนาประเทศในหลายประเทศ สำหรับประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศโดยกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาของประเทศที่มีการบูรณาการงานด้านการท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเศรษฐกิจที่ชัดเจน ด้วยการกำหนดแนวทางการส่งเสริม พัฒนาด้านการท่องเที่ยวไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอย่างต่อเนื่อง ฉบับที่ 12 (ประจำปี 2560 -2564) ที่ระบุถึงการเตรียมความพร้อมของคน สังคมและระบบเศรษฐกิจของประเทศเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงโดยมีการกำหนดยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นให้เศรษฐกิจเติบโตตามศักยภาพอย่างมีเสถียรภาพ และเข้มแข็ง ส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มรายได้และสามารถทางการแข่งขันประกอบกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของประเทศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถและพัฒนาคุณภาพการให้บริการเพื่อรองรับการขยายตัวการท่องเที่ยวในพื้นที่เศรษฐกิจ และส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในกลุ่มสังคม มุ่งเน้นการเชื่อมโยงในภูมิภาค อาเซียน และระดับโลกอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ นอกจากนี้ทางกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทยที่มุ่งเน้นพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมศักยภาพของธุรกิจบริการและการท่องเที่ยวให้สามารถเติบโต สนับสนุนภาคการผลิตและภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องให้เกิดความสมดุลในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่สอดคล้องกับศักยภาพของบริบทในพื้นที่ให้เป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย ซึ่งเขตการพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ที่ประกอบด้วย 5 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี ได้เป็นเขตการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยที่อยู่ในแผนการพัฒนาของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาด้วย

การจัดการโซ่อุปทานจึงเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับภาคอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการบูรณาการการจัดการความสัมพันธ์ การประสานงานความร่วมมือ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งโซ่อุปทานที่สมบูรณ์จำเป็นต้องมีการเชื่อมโยงของผู้ที่มีส่วนได้เสียกับการพัฒนาระบบการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานซึ่งล้วนแล้วแต่มีความแตกต่างกันไปตามบริบทของภาคธุรกิจ สำหรับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวการนำการจัดการโซ่อุปทานมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวซึ่งประกอบด้วยผู้ที่มีส่วนได้เสียได้แก่ ผู้ให้บริการหรือบริษัทนำเที่ยว นักท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐบาล ภาคเอกชน ผู้ประกอบการในชุมชน และชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงการดำเนินงานอย่างสอดคล้องกันทั้งในแนวดิ่งและแนวราบสามารถสร้างความร่วมมือกันเป็นเครือข่าย โดยมีเป้าหมายที่สำคัญด้วยการเคลื่อนที่ทางกายภาพ (Physical Flow) การเคลื่อนที่ทางด้านการสื่อสารข้อมูล (Information Flow) และการเคลื่อนที่ด้านการเงิน (Financial Flow) อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น การพัฒนาระบบการบริหารจัดการโซ่อุปทานการท่องเที่ยวของเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ ซึ่งอยู่ภายใต้การบริหารวิชาการที่ตอบสนองความต้องการของสังคม ซึ่งเป็นโครงการที่ต้องพัฒนาขีดความสามารถทางการแข่งขันของเครือข่ายการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ ให้เป็นที่รู้จักและมีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ซึ่งผลในโครงการย่อยนี้จะเป็นผู้สนับสนุนข้อมูล ความรู้ การดำเนินกิจกรรมของโครงการย่อยอื่นร่วมกัน รวมถึงการตอบสนองการบูรณาการโครงการองค์รวม โดยผลที่ได้จะทำให้ชุมชนมีความรู้ ความสามารถ มีศักยภาพ มีความภาคภูมิใจ รู้คุณค่าในความเป็นคนในชุมชน และพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ ที่มีการเชื่อมโยงตั้งแต่ต้นน้ำไปสู่ปลายน้ำของผู้ที่มีส่วนได้เสียซึ่งสามารถสร้างความร่วมมือกันเป็นเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวทั่วโลกที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวโดยมุ่งเน้นการสร้าง ความพร้อมด้านกายภาพ การจัดการโซ่อุปทานเพื่อเพิ่มคุณภาพการให้บริการอันจะส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจจากการเดินทางท่องเที่ยวสูงสุด อันส่งผลให้เกิดการสร้างเครือข่าย เกิดการสร้างรายได้ ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในชุมชน เสริมสร้างความมั่นใจต่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพในแหล่งอารยธรรมอีสานใต้

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อศึกษาบริบทการจัดการโซ่อุปทานของชุมชนในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการจัดการโซ่อุปทานของชุมชนในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้
3. เพื่อพัฒนารูปแบบการเชื่อมโยงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวของเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้

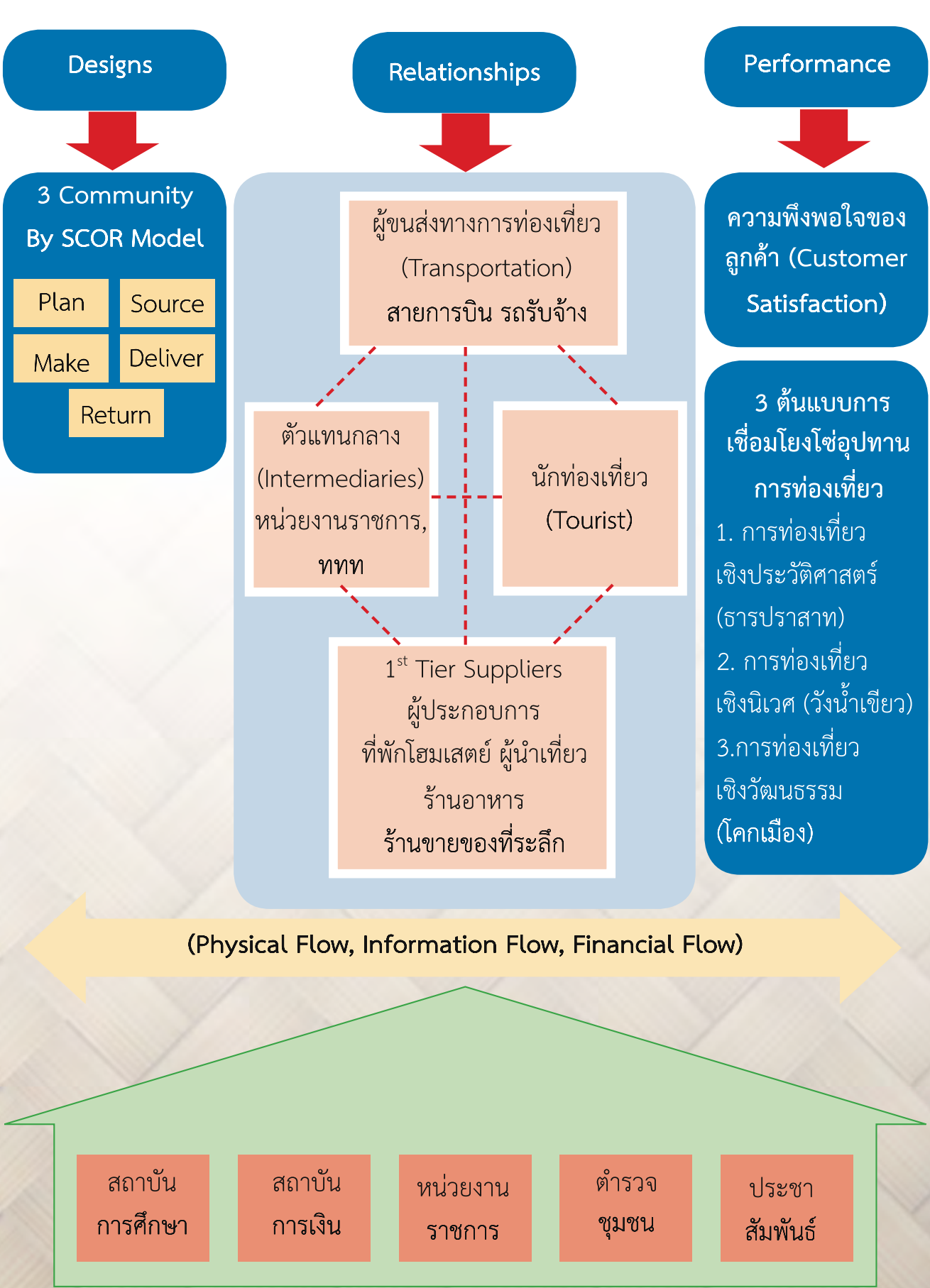
ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรได้แก่ ชุมชนที่อยู่ในเขตการพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ 5 จังหวัดได้แก่ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี
2. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ จำนวน 3 ชุมชนที่มีความพร้อมมีศักยภาพกลุ่มและศักยภาพเชิงพื้นที่ในการพัฒนาระบบบริหารจัดการ โซ่อุปทานการท่องเที่ยวของเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ ได้แก่ 1) ชุมชนบ้านสุขสมบูรณ์ อำเภอน้ำหนาว จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นต้นแบบการเชื่อมโยงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2) ชุมชนบ้านปราสาท อำเภอนาสอง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นต้นแบบการเชื่อมโยงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และ 3) ชุมชนบ้านโคกเมือง อ.ประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นต้นแบบการเชื่อมโยงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยแต่ละชุมชนจะมีกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐบาล ผู้ประกอบการในชุมชน ผู้นำชุมชนและสมาชิกใน 3 ชุมชน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เกิดเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาคีในโซ่อุปทานการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ จำนวน 3 ชุมชน
2. เกิดรูปแบบการเชื่อมโยงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวของเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้
3. ชุมชนเกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการโซ่อุปทานการท่องเที่ยว

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพกระบวนการวิจัยตามกรอบแนวคิด

South Isan CBT Tourism Fest 2018

ภายใต้โครงการบูรณาการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวและบริการ